

[Marinus Sørensen.]

Jeg har allerede sagt, at det er en Misforstaaelse, naar Selskaberne mener, at den foreslaaede Lovgivning skal gennemføres for at hindre deres Arbejde i Fremtiden. Intet er mere urigtigt. Formaålet er alene at skabe en Ramme om deres Arbejde, saaledes at de kan blive skaaet for de Insinuationer, som er fremsat i den senere Tid. Desuden har Sparerne i disse Selskaber et rimeligt Krav paa, at der føres Tilsyn med, at de Penge, som flyder ind, bliver anvendt paa en formaalstjendig Maade. Jeg har ganske vist hørt fra Folk inden for disse Selskaber, at naar der nu gennemføres en Lov paa dette Omraade, vil man benytte dette i Agitationen mod Lovgivningsmagten, og man vil søge at fremstille det, som om Loven skulde være en Hindring for Selskabernes Arbejde. Jeg maa dertil sige, at det er meget forkert at tro, vi skulde have Hensigter i den Retning. Men jeg kan i Grunden godt tænke mig, at den Situation vil indtræffe, naar det gaar op for dem, som har bragt deres Penge ind i de paagældende Spareselskaber, at Ventetiden bliver af temmelig lang Varighed, at de samme Folk saa vil rette deres Blik mod Statskassen — det er noget, vi har set før —, ud fra den Tanke, at Staten har en vis Pligt til at komme de Folk til Hjælp, som er gaaet ind i Selskaberne under forkerte Forudsætninger, bl. a. den Forudsætning, at Lovgivningsmagten har truffet visse Lovgivningsregler for deres Virksomhed. Men maa jeg sige til disse Folk, at her nytter det ikke at komme til Statsmagten. Der er fra Statsmagtens Side sagt til i Tide, og de Folk, som er gaaet ind i de paagældende Selskaber, maa selv tage Ansvar for deres Dispositioner. Jeg vil føje til, at da det maa antages, at Sparerne vanskeligt kan bedømme de Forhold, som knytter sig til Selskabernes Virksomhed, saavel med Hensyn til Ventetid som med Hensyn til effektiv Rente og Risiko for Tab, vil det afgjort være paakrævet, at Staten griber ind for at varetage Sparerens Interesser, saaledes som vi ogsaa har gjort overfor Banker og Sparekasser og Forsikringselskaber. Dertil kommer, at Vedtægterne og Betingelserne for Laan i flere af disse Selskaber er meget uklare. Derfor maa vi forlange, at Selskaberne kommer ind under et Tilsyn i Lighed med andre Institutioner af nærbeslægtet Art. Det er det, denne Lovgivning tager Sigte paa. Ingen kan føle sig brøstholden derover, den tjener alles Interesser, og jeg skal paa mit Partis Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til en velvillig Behandling.

Duborg: En særlig Lovgivning om Tilsyn med de nye Former for Spare- og Udlaansvirksomhed synes efter den store Udvikling, som hele denne Bevægelse har taget, ikke at være uberettiget. Det maa være i Offentlighedens Interesse, at disse store Virksomheder, deres Regnskabsvæsen, deres Virkeform og Arbejde bliver klarlagt for Offentligheden paa lignende Maade, som vi gaar frem over for Sparekasservirksomheder og Bankvirksomheder, vi kan for Resten ogsaa tilføje: over for Kreditforeninger. Men at gennemføre en Lovgivning af en saadan Art, at man forbyder disse Virksomheder — og jeg mener, man maa sige, at Lovforslaget, som det foreligger, har en saadan Form, at man faktisk forbyder disse Foreninger at bestaa —, det tror jeg, mange vil finde er uklogt og lidet hensigtsmæssigt. Det maa være tilstrækkeligt, at Offentligheden bliver klar over disse Foreningers Virksomhed, deres Status, om man saa maa sige, paa lignende Maade, som Tilfældet er med Hensyn til Pengeinstitutterne.

Under Forslaget er ogsaa inddraget Andelskasserne. Det er dog næppe heldigt uden videre at slaa Andelskasserne sammen med de andre i Lovforslaget omhandlede Institutter. Andelskasserne, som vi kender dem her i Landet, er snart gamle Institutioner, baseret paa solidariske Forpligtelser for Medlemmerne. De er vel nok at betragte som en Melleform mellem Sparekasser og Banker, om end de vel nok rent sagligt, i deres Virkemaade, nærmest maa sidestilles med de første. Hvis det skønnes nødvendigt, at der oprettes et Tilsyn med disse Andelskasser, bør man derfor næppe stille mere vidtgaende Krav til dem, end man stiller til Sparekasserne, og jeg vilde finde det meget naturligt, at man, hvis man gik til et saadant Tilsyn, da henlagde det under Sparekassensinspektoratet, og at der saa blev udarbejdet nøje Regler for Tilsynets Form, som vi har det med Hensyn til Sparekasserne. Jeg ønsker dog her meget at fremhæve, at de mange Aars Erfaringer, der foreligger med Hensyn til Andelskasserne i det gamle Land — jeg tænker ikke paa de specielle sønderjyske Andelskasser, men paa Andelskasserne i det gamle Land —, ikke viser, at det er paakrævet, at denne Sag tages op. Men principielt kan der jo gøres Betragtninger gældende, hvorefter disse Andelskasser lige saavel som Sparekasserne er at betragte som offentlige Institutioner, som maa undergives et vist Tilsyn.

Tilsynet med de andre Former for Udlaansvirksomhed, som dette Lovforslag om-